

Kutatóink külföldön

VENDÉGSZEREPLÉS AZ ARANONERA-BARLANG KUTATÓTÁBORAIBAN

A középső Pireneusok hatalmas barlangrendszerének a barcelonai Espeleo Club de Gracia (ECG) 1972 óta végzi, melynek eredményét a barlang adatai jól jellemzik, és egyúttal minősítik is, hiszen a rendszer ismert hossza megközelíti a 43 km-t és legnagyobb mélysége 1349 m.

A méltán világhíres és valóban lenyűgöző Ordessa Nemzeti Parktól nyugatra lévő rendszer egy kb. NY–K-i irányú, 200 m széles és 400 m vastagságú dolomitsávban helyezkedik el, mely sávot három oldalról (É és D, valamint alulról) homokkő határolja. A barlang járatai ebben a szűk sávban helyezkednek el, igazi „kétdimenziós” élményt adva a barlangászoknak. A rendszer felső bejáratai bőven 2000 m tengerszint feletti magasságban nyílnak, alsó bejáratai, a források pedig az Ordessa mellékvölgyében találhatók.

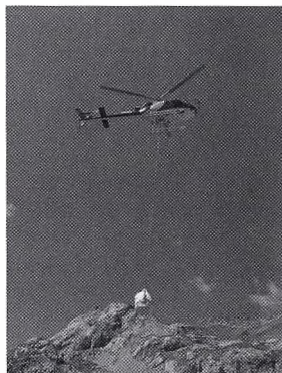
A rendszer kutatására a leginkább megfelelő időszak a nyár, mivel ősszel és tavasszal a kiszámíthatatlan időjárás miatt nagy a vízveszély, télen a nagyfokú lavinaveszély miatt a barlang bejáratai nehezen megközelíthetők.

Hosszú évek során összegyűjtött tapasztalatuk alapján augusztus elejére teszik rendszeres kutatótáborukat. Ez a tábor mostanára minden igényt kielégítő barlangász-paradicsommá fejlődött, és az ott töltött hetek legszebb emlékeink között kaptak helyet. Helikopter szállítja fel a felszerelést, és ezt kihasználva minden elképzelhető földi jót felhalmoznak a táborban – a barlangászoknak csak egy dolguk van: kutatni, kutatni és kutatni.

A barlang kutatásába a 2004-ben nálunk oktató francia mentőszolgálatos barátaink révén nyílt lehetőségünk. Az ECG 2005-ben hatalmas méretű nemzetközi tábor megszervezését tűzte ki célul, ahol brit,

francia, belga, olasz és a vendéglátó spanyolokon kívül mi magyarok is kedves meghívást kaptunk – aminek nem akartunk és nem is tudtunk ellenállni. A következő évben pedig már elsők között kaptuk a meghívást a szervezőktől.

A tábor a barlang S1, S2 és S3 bejárataitól 15–20 perc távolságra voltak, tehát könnyen ment a behatolás a rendszerbe. A barlang formakincsei szerencsére nem a megszokott alpesi meander-akna kombinációt vonultatják fel. Tágas aknáknak és rövid összekötő járatoknak át vezet az út a tágas főági járatokig, melyek határozottan kényelmesnek mondhatók a maguk 5–6 méteres átmérőjével és pár fokos lejtésével. E főjáratokból indulnak ki

azok az összekötőjáratok, melyek több barlang összekapcsolásával végül is eredményezték a rendszer tekintélyes hosszát.

A táborban igyekeztünk rögtön a legkevésbé népszerű feladatot megkaparintani, nevezetesen a végponti zónák kutatását. Ez elég könnyen ment, mivel társaink nem szívesen mondtak le a teljes ellátás nyújtotta kényelemről, azaz nem akartak teljes napokra eltávolodni a valóban fantasztikus konyhasáttortól.

Az Aranonera-rendszerrel 2004-ben kötötték össze a Foraton de Tendenera-barlangot, melyet más csoport tárt fel a múlt évezed végén, és eddig az ő kezelésükben volt a barlang. Mára azonban ezt a kutatási feladatot, a barlang kutatói jogáról lemondtak, azonban nem adták át a térképezési adatokat az ECG-nek, így a barlang teljes újratérképezése elengedhetetlenül fontossá vált.

A Foraton felső részeinek hatalmas tágas járatok felmérése az összekötés évében megtörtént, a középső részek 1 km hosszú vizes kuszodájának felmérését a táborbeli angolok és svájciak bevállalták (hazai terep...). Mi egy másik bejáraton (S-1) keresztül hatoltunk a barlangba, a tavalyi összekötésen keresztül, és a kuszoda alatti részekben értük el a Foratont. A konkrét összekötés egy roppant kellemetlen sáros, vizes, ferde falú 60-as aknákn keresztül történt meg, melyben az omlásveszély miatt egyesével közlekedtünk. Ez az akna egy másik 60-as aknára nyílik rá (igazából 120-as akna), aminek a tetejében egy kikerülhetetlen, a fentebb említett 1 km-es kuszodából bejövő patakon kellett keresztüllereszkedni, majd szerencsére egy oldalaknában továbbbereszkedni.

A mi feladatunk 2005-ben a végpont „minél lejjebb tolása” volt. Első túránk alkalmával -730-ig jutottunk, a bent lévő beszerelést javítva, régi köteleket cserélve, utat keresve. Ez 15 órás túra volt, mely nagyon jó hangulatban telt.

Kis barlang (hegyi túra és a felsőbb barlangbejáratok megtekintése) után ketten indultunk a végpontra, két 18 éves spanyol fiúval kiegészítve, akik tőlünk külön csapatot alkottak és külön is mozogtak. Kímélő tempóban 5 óra alatt értük el a végpontot -993 m mélységben.

Az előző nap megismert járatokhoz képest a lentebbi részekben a barlang képe erősen megváltozott. A járatban található formák először nagyon megnöttek (folyosó magassága, szélessége, patak vízhozama és a járatban található omladék mérete és mennyisége), majd a Tobogan a l'Inferm „komor és baljóslatú” lejtős aknája után a méretek csökkentek, az omladék mennyisége és méretei pedig tovább nőttek.

Az utolsó szűkületsor utáni omladék és az omladékkal kitöltött patak szinte már elkeserítő volt, de a végpontot igazából nem találtuk! Illetve azon a helyen, ami a térképen és a leírásban végpontként szerepelt, ott tovább tudtunk menni!

Kényelmesen tágas ferde járat, majd egy kis (-6 m) akna után a folyosót követve kb. 20 m mély és 15 m átmérőjű akna tetején álltunk meg, ez adta a végpontunkat kb. -1040 m-en. Innen kezdtük a térképezést visszafelé haladva. Ekkor értek utol minket a fiúk, akik hihetetlen nagy boldogságban voltak – hiszen nem csak hogy elérték egy „ezres” alját, de még új részt is láthattak!

„Szerencsére” nem túl sokáig tudtuk a főágot térképezni, mivel az utolsó előtti kötélnél (kb. -980) egy „két lépéses” felmászás után nagy méretű fosszilis járatot találtunk. Ezt menet közben tártuk fel és térképeztük. Az első 80 m (cseppkőves, kicsit sáros, kicsit omladékos, de 2 m átmérőjű járat volt) utáni 5 m mély lemászáskövetően a járat arculata igazán megváltozott. öt méter távasságú, porszáraz, gipsztükkel és gipszlerakódással fedett (mely gipszréteg úgy ropogott, mint télen a szűz hó) homokos folyosó haladt a hegyben! Rendületlenül! A huzat pedig ment lefelé (a „huzatszabályoknak” megfelelően nyáron a felső bejáratról az alsó irányába), ebben a hatalmas szelvényben is nagyon erősen érezhetően! Aknáknak felett átmászva, kínosan csúszós lejtőkön levackolódva (a kötelet már letettük...), és 2 db réges-régen kiszáradt szifon után értük el a feltárásunk végét kb. 40 m-es akna formájában! Persze nem ereszkedtünk le, meghagytuk ezt a minket követőknek.

Kb. 730 m járatot térképeztünk ebben a folyosóban, amit a vendéglátóink kedvességének köszönhetően elnevezhettünk. A kereszttségben és a fantáziánkban a Budapesti 4. Metró nevet kapta ez a járat. A főághoz visszafelé menet térképezés nélkül még bejártuk ennek a fantasztikus járatnak 2 oldalát, kb. 150 m hosszban, melyek szintén aknában vagy köteles lemászásban végződtek.

Hatalmas boldogságban ettük meg az aznapi ellátmányunk jelentős részét, majd nyugodt tempóban haladva, komolyabb baleset nélkül értünk a bejáratához, 19 órás túrát hagyva magunk mögött, bivak nélkül megtéve egy ezres túrát feltárással és valóban sok térképezéssel.

A bejárat zónában találkoztunk újra a fiúkkal, akik életük első ezresét jó fiatalon kapták meg, boldogságuk és persze fáradtságuk ehhez mérhetően jó nagy volt!!

Összességében 825 m új részt térképeztünk, 4 db beereszkedés nélküli aknát hagytunk hátra a végpontjainkon (nem tudom elégszer hangsúlyozni, hogy ezer m alatt!), a barlangszakasz mélységét -993-ról -1072-re növeltük. Itthon nagyon komoly barlang lenne ez a feltárás, de ott is szép teljesítmény!

Ezt az élményt kívántuk megismételni 2006-ban. Először a barlangot próbáltuk a magunk képeére formálni a jól bevált HILTI-patronos technológiával, majd elindult a végpont támadása, a két magyar a tavaly óta felnőtt spanyol fiúkkal (Jesus és Daniel Cartagena-ból) kiegészülve 3 napos bivakos túrára indult.

A -560-on berendezett bivakban töltött éjszaka után a körültekintő tempóban küzdöttük le magukat a tavaly óta rossz emlékekkel bíró Tobogan aknáján, átóvatoskodtunk a roppant omladékos Mean-dre „Tu Traaanqui!” omladékán (jelentése: Semmi gond! -meander), és szinte már meg is érkeztünk a tavalyi új rész legtávolabbi végpontjához

A tavalyi távoli végpontot a bedobált kövek alapján 40 m mélyre becsültük. Igazából cseppkövekkel dúsan és gyönyörűen díszített aknasor „lett belőle”, melynek a mélysége a bejáratától közel 100 m, a végén egy átlagos méretű szifonnal. A szifon túloldalán meredeken (kb. 45–50 fokos szögben) emelkedő, 5–6 m átmérőjű járat megtalálása azonban hamar eloszlatta bánatunkat. Mászófelszerelés nélkül érhető módon nem kockáztattuk ennek a járatnak a további kutatását, de az elejében érezhető masszív huzatot mindannyian „megézleltük”. Ennek az iránya jó volt, befelé a hegy irányába. És a járat is jó irányba halad (legalábbis egyelőre), nyugat felé. Ez az irány különösen fontos, mint vendéglátóink elmagyarázták. Ugyanis ettől a ponttól nyugatra nem ismertek jelentős barlangok, és a kb. 8 km légvonalbeli távolságban és 400 m szinttel lejjebb lévő hatalmas karsztforrásig bizony lehet még barlangárat!

Visszafelé haladva az első elágazást is megtekintettük, amely kényelmes és szép meander formájában már tavaly bemutatkozott. Az első, 8 m mély aknát még láttuk tavaly, de az azt követő 300 m hosszú, kellemes, kényelmes tereplépcsőkkel dúsan tagolt járat teljes egészében új volt. A további feltárás és a járat végét ritka nagy alapterületű kürtő és még nagyobb (70–80 m²) szifon zárta le. Ebbe belevilágítva, 20–25 m-t is le lehetett látni a kristálytisza és jéghideg vizben.

Természetesen mind a két újonnan talált járatot felmértük és térképét megrajzoltuk. A legmélyebb pont, amit elértünk, -1163 m mélységben volt.

Kötelünk, áramunk és energiánk fogytán, visszatértünk a bivakba, ahol kevés alvást követően kivontattuk hatalmas bagijaikat a barlangból. A bagek mérete nagyon jól megmutatta, mennyit kell még a szükületeken tágitani...

Sok mindent lehetne még írni erről a két fantasztikus táborról, megemlítve a magashegyi túránkat, a környék barlangjaiba tett további kisebb-nagyobb feltáró túráinkat, az S1–Santa Elena átmenő túrát (-558 mély és 2500 m hosszú), a kanyonozásokat és a vidám estéket.

A legfontosabbat mindenképpen meg kell említeni, ami mindig eszünkbe jut a területről: Hálások vagyunk a jó szerencsénknek, hogy ott lehettünk!

Résztvevők:

2005: Invcis Gábor (Maci), Köblös Csaba, Kucsera Marci, Németh Zsolt (Kutya)

2006: Kucsera Marci, Molnár Tamás (Függő), Németh Zsolt (Kutya).

Kucsera Márton